

Bu yılın yaz ayları, Türkiye-Ermenistan ilişkileri bakımından, bir durgunluk içinde geçmiştir. Bunda her iki ülkenin iç işlerde önemli olayların vuku bulmuş olmasının payı büyüktür. Buna karşın bazı ülkelerde “Ermeni Sorunu” konusunda, bu sorunun çözümlenmesini veya çözüm sürecine girmesine olumsuz etkiler yapan bazı gelişmeler görülmüştür.

Bunların başında, şüphesiz, Alman Parlamentosunun, bir hayli duraksamadan sonra, Ermeni soykırım iddialarını kabul eden bir karar alması gelmektedir. Türkiye bu karara, muhtemelen böyle bir karar alınmayacağı hakkında resmi olmayan bazı sözler verilmiş olmasının da etkisiyle, sert tepki göstererek Büyükelçisini istişareler için Ankara’ya çağırarak ve TBMM’nin karar hakkında bir bildiri yayınlaması yoluyla cevap vermiş ayrıca söz konusu kararın, başka alanlarda da iki ülke ilişkilerine olumsuz etkiler yaptığı gözlemlenmiştir. Papa Françesko’nun Ermenistan’a yaptığı ziyaret sırasında “soykırım” konusuna değinmeyeceği hakkında varılmış mutabakata rağmen, daha ziyaretin birinci gününde Papa’nın bu sözcüğü kullanması Ankara’nın tepkisine neden olmuş ve yapılan açıklamada Papa’nın din temelli ayrımcılık yaptığı vurgulanmıştır.

Azerbaycan- Ermenistan ilişkileri bakımından bu dönemin önemli olayı, 2-5 Nisan 2016 tarihlerinde Karabağ bölgesinde meydana gelen ve Azerbaycan güçlerinin üstünlük sağladığı çarpışmalardır. Azerbaycan’ın bu askeri üstünlüğü gelecekte Karabağ konusunda yapılacak müzakereleri de etkileyebilecektir. Diğer yandan Rusya’nın girişimi sonucunda tarafların bir ateşkese razı olmaları Karabağ konusunda bu ülkeyi başlıca “hakem” durumuna getirmiştir.

Dergimizin birinci yazısı olan Olaylar ve Yorumlar’da bu konu ve ilgili diğer konular ayrıntılı bir şekilde ele alınmaktadır.

Ermeni Sorunu incelenirken genelde bu sorunun tarihsel boyutu ve/veya günümüzde uluslararası politikalara yaptığı etkiler ele alınmakta ve sorunun psikolojik alana yansımalarına pek değinilmemektedir. Hayati Aktaş ve Vahit Günay’ın **Türk-Ermeni İlişkilerinde Algılar ve Karar Alıcılar, Tarihin Yansımaları Üzerine bir Analiz** başlıklı yazıları, “Psikolojik Yaklaşım ve Söylem Analizinin Güncel Boyutu, “Türk Ermeni İlişkilerine Psikolojik Bir Bakış”, “Türk-Ermeni İlişkilerinde Karar Alıcılar ve Söylemler” gibi başlıklar altında bu sorunun psikolojik yönünü incelemektedir. Yazarlar Ermeni

Sorununa sadece yaşanmış acıların gündemde tutulması açısından yaklaşılmasının yeni nesillerin geleceğe düşmanlık açısından bakmalarına neden olacağını belirtmektedir.

Ermeniler ve taraftarları tarafından kaleme alınan ve 1915–1917 yıllarında Ermenilerin iskân edildikleri yerlerde kasten kötü koşullara maruz bırakıldıklarını ileri süren böylelikle soykırım iddialarına kanıt bulmaya çalışan pek çok yazı bulunmaktadır. Mevlut Yüksel **Suriye, Halep, Musul, Zor, ve Urfa Bölgelerinde Ermenilere Yönelik İskân Uygulamaları (1915–1917)** başlıklı yazısında, iskân edilen Ermenilerin nüfusu, iaşe ve barınmaları, güvenliklerinin sağlanması konularında Osmanlı Hükümetinin çıkardığı tebligat ve talimatları, kadın ve çocukları başta olmak üzere Ermenilerin daha iyi koşullara kavuşmaları, ayrıca salgın hastalıklardan korunmaları için alınan önlemler ve uygulamaları incelemekle Osmanlı Hükümetinin Ermenilerin iskânı politikasına ışık tutmaktadır.

On Beş Yıldan beri yayınlanan Dergimizde Ermeni Sorunun çeşitli yönlerini ele alan pek çok yazı yer almıştır. Ancak siyasete yardımcı olan Edebiyat alanının pek incelenmemiş olduğu görülmektedir. Hande Dolunay'ın **Ermeni Edebiyatında Milliyetçi Eğilimler: Paruyr Sevak Örneği** başlıklı yazısı bu eksikliği gidermek yolunda atılmış bir adımdır. yazı Paruyr Sevak'ın esas olarak Sovyetler Birliği döneminde Ermeni Edebiyatındaki milliyetçi eğilimleri, bunların kamuoyundaki yankılarını incelemektedir.

Ehtiram Aşırı **Suriye'de Ermeni Diasporası** başlığını taşıyan yazısında, güncel bir konu olan, Suriye'deki iç savaştan etkilenmiş olan Ermenilerin, Suriye'nin vatandaşı olmakla beraber, milli kimliklerini korumayı başardıklarını ve böylece bir Diaspora haline geldiklerini, Ermeni, Süryani ve Arap kaynaklarına ve resmi belgelere dayanarak incelemektedir.

Dergimizin son yazısı Mehmet Törehan Serdar'ın **Cumhuriyet Öncesi Bitlis'te Yabancı Okullar ve Misyonerlik Faaliyetleri** başlığını taşımaktadır. Eğitime katkıda bulunmak gibi bir bahaneyle Osmanlı idaresinden alınan izinlerle açılan misyoner okulların genelde Osmanlılar aleyhine eğitim verdiklerini, bu okullardan yetişen bazı öğrencilerin Ermeni isyanlarında ve Müslümanlara karşı yapılan mezalimde rol aldıkları bilinen, ancak literatürde yeterince işlenmemiş bir konudur. Mehmet Törehan Serdar, Osmanlılar döneminde önemli bir Ermeni yerleşim kenti olan Bitlis'te Misyoner okullarının Osmanlı karşıtı faaliyetlerini incelemektedir.

İyi okumalar dileklerimizle.